

Előfizetési feltételek:
 Fizetendő Debreczenben.
 Egész évre . . . . . 2 frt.
 Fél évre . . . . . 1 „
 Községeknek 62 kr. évi postadíj előleges
 beküldése után ingyen.
 Egyes szám ára 4 kr.
Szerkesztőségi és kiadói iroda:
 Rózsa-tér 16. sz. házban, (kenyér-piacz.
 Vilmos sörccsarnokszomszédságában.)
 Kéziratok vissza nem adatnak.

DEBRECZEN-NAGYVÁRADI ÉRTEKSÍTŐ.

TÁRSADALMI ÉS VEGYES TARTALMU HETILAP.

Hirdetési díjak:
 Négy-hasáboz petit sorozat 5 kr;
 többháboról 4 kr.
 Nagyból és többháboról hirdetéseknek igen
 kedvező engedmények tételnek.
 Bélyegdíj: minden beiktatásért külön 30 kr.
 „Nyilttér“-ben megjelenő közlemény
 minden petit sora 15 kr.
 Hirdetések és előfizetések helyben a kiadói
 hivatalnál, Csáthy Ferencz, Telegdi
 K. Lajos és László A. könyvkereke-
 désében, Budapest: Goldberger A. V.,
 Blockner J., Eckstein Bern. és Haasenstein
 és Vogler, Bécsben, Prágában Haasenstein
 és Vogler, A. Oppelík, Schaleck H. és
 Párisban, Hamburgban Majnai-Frank-
 furthban: G. L. Daube és Mosse Rudolf
 hirdetési intézetében fogadtatnak el.

A tisztántuli ev. ref. egyházkerület értekezlete.

E tárgyról a „Debreczeni Ellenőr“ már
 folyó hó 22-ki 222. számában nagy megfigyelő
 képességű tudósítója kimerítő közlésben számolt
 be Debreczen érdeklődő prot. közönségének.
 Nem annak teljesebb tétele tehát célozom, ami-
 kor ama Szatmáron, folyó hó 21-én lefolyt és
 pártatlan részvételt bizonyító értekezleti nagy
 gyűléshez szólók, hanem az előbb említett tudó-
 sításba becsusztott tévedésre vonatkozással kap-
 csolatban — ha lehetséges — ennek pártatlan
 ref. szellemű felfogással való kiigazítása. Hogy
 pedig e célból a „Debreczen-Nagyvárad Érté-
 ksítő“-t veszem fel közegül, oka: ennek a lapnak
 pártatlan állásába vetett bizodalom, amiben
 Debreczenben nagyon is szűkölködünk, a hol
 minden lap valamely pol. párthoz tartja magát.

Ama közlés ugyanis nem nélkülözi a párt-
 állással együtt járó tévedést, mely abban áll, hogy
 az „Egyházkerületi Érteksítő“ tiszt- és nagy-
 választmánya felújításánál csak mutatkozni
 kezdő véleménykülönbséget: — „egy nyugta-
 lan ellenzék, testvéri békét és szeretetet
 felbolygató kísérlet“-nek nevezi s az erre
 törekvők vezérembeireit, vagyis azokat, a kik
 amaz állások betöltésénél — szavazást kérték,
 meg is nevezi.

Sajnosan éezzük ugyan, hogy a politikai
 pártállás szerinti véleménykülönbözés egy-
 házi életünk minden terén fellépett; de ez
 most és itt szerencsére nem vett olyan mér-
 vet és kitörést, mint egyházi életünk más és
 magasabb törvény által alkotott testületi gyűlé-
 seiben. Azt a szavazat elrendelése iránti kívá-
 natot ugyanis az illetők beadták ugyan, de ez,
 részint a 10 közül egynek visszavonulása,
 részint magának annak a „nyugtalan ellenzék“-
 nek a közhangulat és időrvídségre való méltá-
 nyos tekintésével, ez által azonnal vissza is vé-
 tetvén, — nem járt sem béke, sem szeretet fel-
 bolygatásával, hanem a gyűlés a választmány
 szeptember 20. délutáni „Előértekezlete“ által

előírt módon — egészen nyugodtan folyt le s
 azok a jobboldal egyhangulag választattak meg.
 Tisztázzuk az eszméket.

Volt-e joga — nevezzük hát a Debreczeni
 Ellenőr“ tudósítója szerint — „Ellenzék“-nek, a
 választásnál szavazást követelnie? Volt! Ez a
 szabadválasztás természetével egyezik meg; sőt
 abból önként foly. Ha tette — jogosan tette.
 És ha a közhangulat s a tárgyhalmazhoz mért
 idő rövidségére tekintetből nem erőszakolta, a
 kimért egy egész napot betöltő szavazást, —
 még egy saját választási sorozatnak megalkotása
 és kinyomatása mellett sem, hanem visszavonult:
 bizony aligha méltányosabb nem volt az „Elő-
 érteksítő“ alkotása és az értekezletre kimért
 idő iránt, mint az igen tisztelt tudósító, az
 ellenzék, illetve a szabadválasztási jog iránt,
 amely mégis megvárhatná *mérsékletének elismeré-
 sését*, inkább mintsem, hogy nyugtalan és test-
 véri békét, szeretetet felbolygatónak nevez-
 tessék stb.

Hogy az „egyházkerületi két elnök“ az
 „Egyházker. Érteksítő“ által megtiszteltessék
 — az ellen senki sem szólhat és nem is szól;
 de abban álljon-e e megtiszteltetés, hogy ők
 okvetlenül *rendes elnökei* legyenek az „Érte-
 ksítő“-nek és ezzel mintegy egy kis „Egyház-
 kerület“ alakuljon az „Érteksítő“-ből?... erre
 lehetnek különböző vélemények. Szerintem ők
 „diszelnökség“-gel méltóbban és az „Érteksítő“
 rendeltetésének is megfelelőbben tiszteltethetné-
 nek meg. Mert az „Érteksítő“ természete szerint
 ez nem az egyházkerület másik kiadása, hanem
 ennek munkáját javaslattételekkel megkönnyítő,
 a törvényes szervezet szigorú alakításától ment,
 szabad összejövétel, amelynek tanácskozási és
 határozatait aligha célszerű megszorítani az
 által, hogy törvényszerű hatóságának elnökeit
 teszi — *rendes elnökökké* itt is, ami miatt —
 lehet eset — hogy a szabad vélemény nyilvání-
 tásban genirozhatja magát. Különbözik a
 elnöki munka az alelnökökre, kiválólag a leké-
 szí a alelnökökre hárul. E ténykörménynek tehát
 — könnyen beláthatólag — inkább megfelelnie
 ama diszelnökségi megtisztelés és ha ez nincs

benne az „Érteksítő“ szabályaiban — bele
 lehet és bele kell tenni.

Hogy pedig az „Érteksítő“ tisztujtása,
 mely három évenként történik — szintén meg-
 feleljen a szabadválasztás követelményének; s ne
 érezhesse senki a választmányak — ugynevezett
 presszióját, melylyel nem is tud — habár idő-
 kimelésből s egyáltalában nem „sic volo sic
 jubeo“-ból történik is, a szabad és jogérző
 „Érteksítő“-i tag kibékülni: a *választó-évi
 nagy gyűlést nem egy napra kell összeszorítani*,
 hanem két napra kiterjeszteni. Ezt kívánná
 egyéb iránt a tárgyak fontossága és száma is;
 mert valóban lehetetlen azokat egész komolyan
 és hozzászólással, egyetlen rövid nap alatt —
 letárgyalni.

Ezeket nem nyugtalan ellenzéki felfogás,
 hanem az „Érteksítő“ természetének és rendel-
 tetésének objektív mérlegelése **mondhatja
 egy jelenvolttal.**

Debreczen város ügyei.

Debreczen város jövő évi költségvetésére már
 meghozta a maga javaslatát a felügyelő- és gazda-
 sági bizottság. Nem ment keresztül könnyedén, a
 bizottság tagjai ugyancsak megmondták, a mi szívü-
 kön fektött. A bizottsági ülésen különben Vecsey
 Imre tanácsnok elnöklelté alatt, aki Király Gyulát
 helyettesítette, jelen voltak: Ábrahám László tiszti
 főügyész, Szabó József főszámvévo, Kálmánchelyi
 Mór, Váczy János, Udvarhelyi Géza, Csáky János,
 Nagy Bálint, Szentessy János, Nagy Jakab, Jámbor
 Ferencz, Szalay István, Horváth István, Kéký Sán-
 dor, Keszeý József, Jobbágy János, Polgári Sándor,
 Harsányi János és Szabó Kálmán jegyző. Mindjárt
 a bizottsági ülés elején felszólalás történt, hogy a
 költségvetést miért az utolsó pillanatban adták ki a
 bizottsági tagoknak? Végre is lelkiismeretesen csak
 egy nyílik alkalom foglalkozni a költségvetéssel, ha
 módot nyújtanak legalább az átolvasásra. Nem
 kívánják, hogy hetekkel, azt se, hogy nyolcz nappal
 előbb, — pedig erre kötelező határozat van — csak
 azt kívánják, hogy negyvennyolcz órával az ülés
 előtt adják ki nekik az ilyen nagyfontosságú ügyet
 felőlelő nyomtatványokat. A bizottság tagjai a leg-
 szerényebb igényekkel léptek fel s ha ezt a méltá-
 nyos kívánságát most nem is, óhajtanó, hogy
 másszor legalább respektálják azok, a kiket illet.

Csak mikor ezzel a jogos panaszzal végeztek,
 tértek át a másikra, az érzékenyen vett negyvenhat
 százalékos pótdóra. A bizottság tagjai Szabó József
 főszámvévót alaposan körülvetették felvilágosító kér-
 désekkel s a pótdó kérdés még kedvezőbb helyzetet
 teremtett, mikor megtudták, hogy tulajdonképen
 nem is negyvenhat, hanem ötven és fél százalékról
 van szó. Erre már sűrűn hangzott fel a magyarázatot
 provokáló hang. Mi ennek az oka: Szabó József
 megnyugtatta a bizottsági tagokat, hogy a részletes
 tárgyalás során erre is megadja a magyarázatot s
 meg is adta. A városi közgyűlés által több ízben
 megszavazott s így kötelezővé vált új terhekkel
 folyton szaporodott kiadás nem állott arányban a
 bevételekkel s pótdóhoz kellett folyamodni. A
 bizottság tagjai azután belementek a költségvetés
 részletes tárgyalásába s ha a tételknél apróbb ki-
 fogások merültek is fel, a főszámvévo felvilágosításai
 után elfogadták azokat.

A szántó- és kaszáló-földek tételének 27-dik
 pontjánál fejlődött ki élénkebb eszmecsere. A bi-
 zottság érthetetlennek tartja, hogy a kertészeti-
 egyeslet 27 hold földje után a tulajdonjog elismerése
 címén 10 forint szerepel a bevételben s a terület
 jövedelmezőségétől jöllehet a kertészeti-egyeslet meg-
 szűnését minden lépten nyomon hangoztatják, mit-
 sem tudnak. Óhajtanó volna, ha a kertészeti-egye-
 let ügye egyszer már gyökeresen rendeztetnék s a
 bizottság ily irányú véleményt is terjeszt a tanács
 elé. Később a bizottság több tagja egymásután
 intézett kérdést, hogy a város által szolgáltatott
 fogatok fuvardíját miért nem tüntetik fel a költség-
 vetésben? A bizottság tagjai precedensre hivat-
 koznak, sőt nyugtával igazolják, hogy szemlék s
 más alkalmakkor az érdekelt gazdákkal, a napi-
 díjokon kívül fuvardíjakat fizetettek. Az előadó
 utbaigazító véleményére jelentést tesznek a tanács-
 nak, hogy az ilyenmü fizetések hol térültek meg a
 városnak?

A költségvetés többi tételénél is élénk eszme-
 csere fejlődött ki s végül azzal fogadták el, illetve
 javasolják a tanácsnak a költségvetés elfogadását,
 hogy a város kiadásánál ne nyújtózkodjék tovább,
 mint a meddig a takaró ér.

**Gazdasági épületek a város birto-
 kán.** Ábrahám László tiszti főügyész figyelemre
 méltó indítványt terjesztett a közelebb tartott gaz-
 dasági bizottság ülés elé. Határozat érvekké bizo-
 nyítja, hogy a város birtokai után nem élvezhet
 fokozatosan fejlődő bérösszeget, mert nincsenek
 rajta gazdasági épületek. Kötve van a kezük, szom-

TÁRCZA.

Oh, meddig, meddig...

Oh, meddig fogok még kijárni hozzád:
 Porladozó, drága szép szerelmem!
 Meddig, oh meddig fogok még szenvedni,
 Azért, hogy oly lángolón szerettem...!
 A Golgotát meddig, meddig járom —
 Oh, meddig, meddig, édes boldogságom...!
 Hiába esdeklek...! Nem botlik felém...
 Pedig a nagy utra készen állok.
 Hej, egy parányit se fájna itt hagyni
 Ezt a fényes, ragyogó világot!
 Balzsam lenne sok bánatom, búmra...
 Csak ütne már! Oh, oh csak kondulna!

Nem élet az én életem nélküled,
 Örök fájdalmak, gyötrelmek pokla!
 Veled egyesülni, veled nyugodni —
 Egyetlen ohajom még ez volna...
 Te aranyos, jó kis feleségem —
 Vigy magaddal...! Édes, oh, jer értem...!

Szigeti Porsche Vilmos.

Alapos gyógyszer.

Mindennap szebb, miként előbb.
 És jött a reggel, jött az este.

— Nos papa, hát elengedsz...
 Az öreg ur még egy ideig gondolkozott, azután
 oda szót az ő méltóságátlyes komoly hangján a fiatal
 leánynak.
 — Legyen hát. Elmehetsz!

Erre a leányka oda ugrott apja nyakába,
 bozontos bajuszát kétfelé véve, elkezdte csókolni.
 — Köszönöm papám, köszönöm.
 — Legyen meg a kedved — szolt nyájasan
 az öreg ur. — Menj a te kedves barátnödhöz, nem
 féltetek. Csak jól vigyázz magadra, meg ne hülj.
 — Ne félj, aranyos apuskám.
 Repltt a jó kedvű kis leány szobájába, hogy
 tudassa a jó hirt Halmágyi Natus barátöjével egy a
 szeretet hangján megirt levélben.

A két barátö nagy dologban törté a fejét.
 Halmágyi Natus mintegy fél napi járásra lakott a
 Várady Irénke falujától. Irénkének csak édes apja
 volt; — a nevelőnőt a husvéti ünnepekre szüleihez
 engedte nagyságos Várday Tihamér, mikor Irénkéje
 előállt, hogy Halmágyiék meghívták őt az ünnepekre
 s neki egyedüli vágya Natus barátöjével tölteni az
 ünnepet. Várday egy darabig ellenkezett, de végre
 is, nem akarva leánya kedvét venni — beleegyezett.
 Irén Natáliával még az iskola padjaiban kötött
 őszinte barátságot és most mindenre kérte Natália,
 jöjné el az ünnepekre, mert — tevé hozzá — ő
 szerelmes haláláig s eljöveteleivel boldogságát elő-
 segíti. — Ugyanis sziveválasztottja Lenkei Jenő
 huszár hadnagy, ki e faluban lakó édes anyját
 húsvét idején felkeresi, de Natusnak udvarolnia nem
 szabad, tekintettel lévén a gondos szülők arra, hogy
 ez cél nélküli, — ne bonyolítsák szerelembe a fiatal
 szívet, mert a család nálók szép száma s alig ha
 telne — kaucezióra. De Irén egyetlen gazdag leány
 s mint ilyen, udvarolthat magának... és Natus
 boldog lesz, ha a közelében fogja tudni Lenkeit.

Sok mindenfélét irt még a leány s az Irén
 fogékony meleg szíve addig nem nyugodott, míg ki
 nem vitte apjánál, hogy kérését teljesítse.
 Hanem nagy „pech“ esett meg vele már ut-
 közben is. Találnak egy bérkocsit, melynek a kereke
 utközben eltörtött. Egy elegáns ur ült rajta, kiből
 Irén felismerte házúknak egy „rosz“ barátját, ki
 minden alkalommal azon volt, hogy ahol csak

tette, szekirozza, bosszantsa a leányt. És most e
 nem kellemes meglepetés érte, hogy a törött kocsi-
 bákromodik s tekintet körül, hogy nem jön-e valami
 könyörület az égből, a ki őt innen elszállítsa. Irén
 tehát éppen aprópó jött.

— Ah! kicsinyem — racscsolt Vajda Dénes
 — nem szállna meg a jó lélek, hogy én rajtam
 segítene!
 — Mily szerencse Dénes bácsi. Jöjjen csak
 ide mellém...

Dénes bácsi nem kérte magát, hisz hívás
 nélkül is indult már kifele. Irénnek sehogý sem
 tetszett az utitárs s legalább elkezdte bosszantani.
 — Takargassa be Dénes bácsi a lábait ezzel a
 pléddel... nehogy elővegye újra a reuma...

Vajda hiu volt mindig dőlczéj járására s most
 sértett orrhangon appellált:
 — Ugyan hógám, hát hol hallottad, hogy ilyen
 embernek, mint én is vagyok, reumája szokott volna
 lenni...?

— Hát csak úgy képzélem, hogy mikor az
 ember 50 körül jár, okvetlen beköszönt — a baj.
 Erre Vajda roppant méregbe jött. De azért
 csak ennyit szolt:

— Hej! messze vagyok én még attól kis
 angyal.
 — No, no! ne beszéljen alap nélkül.
 — S a te beszédednek csacska, mi az —
 alapja...?

— Ez ni! Hisz őszül...!
 Egyik kezével odamutatott Vajda halantékára,
 hol a fényes, koromfekete haj között egy-egy ezüst
 szál csillogott. Másik kezével pedig oda tartott a
 Vajda orra elé egy kis tükröt.

— Nézze meg magát bácsi!
 Vajda ezen impetenciára összeharapta ajkait s
 most minden nyegleség nélkül nyersen szolt a
 leányra.

— Te csacska t ez nem illik...
 — No, lássa Dénes ur, — nevetett Irénke —

ezt akartam elérni! Mily szépen tud maga néha
 beszélni! — Egész paraszatosan...

Vajdát elfutotta az epe. A leány jónak látta
 befejezni ezt a tárgyat. Örült ártatlan lelke, hogy
 valamivel ő is visszafizetheti a sok gunyt, mit a
 „kis“ leánynyal éreztetett. Hirtelen, minden átme-
 net nélkül, leányos kedveskedéssel kérdé:

— Hova megy édes Dénes ur?
 — Halmágyra, te kis szajka...
 Irénnek tóra nyílt a szemé. Itt van ni! Hát
 nem elrontja ez az ember az ő tervezett mulat-
 ságukat?!

Majdnem félve kérdé:
 — És kihez...?

— No, hát van is ott máshoz menni, mint
 Halmágyiékhoz.
 Irén bele találta magát mindenféle helyzetbe
 s most már ebből is tréfát akart csinálni. Sok minden
 fért az ő fejcsékéjébe...

— Csak talán nem — leánynézőbe...??
 Vajda nagyot nézett. De meglátszott rajta,
 hogy: tetszik neki az Irén becsülése, hogy őt még
 erre is érdemesnek tartja...

Tetszelegve igazítá meg monokliját és orr-
 hangon válaszolt:
 — Nem lehessen tudni...!

— Hát bizony Natus baba jó párti... Szép
 leány egy kerek esztendővel idősebb ugyan, mint
 én... de azért még megjárja...

— Te, te... kis... nem tudom én milyen
 boszorkány... Mily nagyra tartod magad. Hány
 éves vagy...?

— Felelek erre a discret kérdésre... de csak
 is mint Dénes bácsinak, abban a reményben, hogy el
 nem árulja, miszerint én — kezdé páthoszszal —
 holnap leszek — 17 esztendőös...!
 Dénes bácsinak nagyon jó kedve támadt a kis
 leány mellett. Fogta szépen a kacsóit s szépen meg-
 csókolta elébb egyikét, azután a másikat.
 Irén pedig a legkomolyabban szolt oda:

széd birtokosoknak kell a földeket kiadni, a kik természetesen mindent a szomszéd földükön levő gazdasági épületek horának s a város földje nem-hogy javulna, de romlik.

Gazdasági épületek kell emelni vagy átvenni, hogy a birtok honosítás megfelelő, fejlődő legyen. E czélból ajánlja, hogy kölcsön véssék fel a házipénztártól a szovát, sámsoni és savóskúti, összesen 80850 forint regále megváltási kötvények s azokat devinculáltatni kívánja, hogy az így nyert összegből a gazdasági épületek fokozatosan létesítenek, az alkalmasak a haszonbérletől átvéssenek, hogy így olyan bérlők is versenyezzenek a városi földek bérbevétele iránt, akiknek azon haszonbérletmennyen nincsenek épületeik vagy nem szomszédbirtokosok. Mivel pedig ezen kötvények a város törzsvagyonát képezik az azok után járó 4 és fél százalék kamat és törlesztés fejében 1 és fél százaléktól kirovandó lenne az épületekkel felszerelt és felszerelendő haszonbérlet birtokra oly módon, hogy ezen összesen hat százalék járandóság a haszonbéri összegben felül mindaddig szedetnek a haszonbérletmennyek után, míg a kölcsönvett 80.850 frt amortizáltatnék, illetve a házipénztárnak visszatérítetnék. Az indítványt általános helyesléssel fogadták a bizottság tagjai s elfogadásra ajánlják a tanácsnak is.

Vidéki hírek.

A szigetvári hölgyek Bartha Miklósnak. Bartha Miklósnak, ki tudvalevőleg a legutóbbi választás alkalmával föllépett Szigetváron, az ottani hölgyek egy díszes ebzt babérkoszorút készítettek. A koszorút a napokban nyújtják át a kiváló publicistának.

Üdvözlét a hercegprímáshoz. Máramaros megye közigazgatási bizottsága folyó hó 15-én Vaszary Kólos bíbornok hercegprímásnak, abból az alkalomból, hogy e napon tartotta a Benczés szerzetbe lépésének ötvenedik évfordulóját, a következő üdvözlő sürgönyt küldte: Főmagasságu Vaszary Kólos bíbornok hercegprímás urnak Panonhalmán. A legnagyobb kegyelettel emlékezett meg Máramaros megye közigazgatási bizottsága a mai nevezetes évfordulóról. Keresztényi erények, erős hazaszeretet, a trón iránti rendíthetetlen hűség és mély bölcsesség ékesítik az utat, melyen Eminenciád a korona és nemzet egyhangú bizalma folytán hazánk legmagasabb egyházi polczára emelkedett. Isten áldását kérjük e nemes életre s a mult boldogító emlékezte mellett egy még messzire terjedő jövő örömeivel ajándékozza meg Eminenciádat az Eg kegyelme melynek megnyeréséért lelkeinkben ma oly bürög és áhítatos fohász fakadt. Szigeten 1897. szeptember 15-én. A hercegprímás Máramarosvármegye főispánjához czimezve a közigazgatási bizottság üdvözlőlevelére a következő választ küldte: A Máramarosvármegye közigazgatási bizottsága nevében tolmácsolt üdvözlőlevelét fogadja méltóságod s kérem közlöké alkalmilag halás köszönetemet. Vaszary Kólos bíbornok hercegprímás.

Meglötte magát. Pamér nevű nyiregyházi téglagyári munkásnak Ilona nevű, 11 éves leánya arra kérte apját, hogy adja őt valamely olyn helyre szolgálni, ahol őt varrássra megtanítsák. Így került az ügyes, eleven gyermek Szedlák Mihály kereskedő házához. Szedlák és neje elutaztak és megbízottat hagytak a boltban. Ilona beosont a Szedlák szobájába és feltűnt ott neki egy legujabb kiviteli, csinos kiállítású porosz pisztoly. A leány kivitte a pisztolyt az udvarra, melyet valószínűleg játékszernek és nem gyilkoló szerszámnak nézett. A leány addig babrálta a különös jószágot, míg az el nem sült. A golyó a gyermek jobb szemén hatott be a fej hátsó részén állt meg. A gyermek 3 órai kínos szenvedés után megszűnt élni. A rendőrség a vizsgálatot azonnal foganatosította, de büntetendő cselekményt nem talált, mindamellett az iratokat a kir. ügyészséghez áttették.

— Hát az ajkam? — Az nem számít...?
Dénes bácsi nem volt rest...
— Hanem fogadjon el Dénes bácsi tőlem egy jó tanácsot.
— Hallgatlak piczinyem.
— Tudom, hogy Dénes bácsi évek óta nem volt Halmágyiélknál. Azóta nagyot fordult náluk a világ. Szegény Gyuszi bácsi holt süket; hát ha jót akar, csak kiáltson nagyokat.
— Oh, szegény barátom. Egyéb iránt köszönöm édes kis hugom a jó tanácsot, ennek alkalomadtán jó hasznát veszem.
Iren összeharapta ajkait. Hanem még valami főtt a fejébe. Szeretett volna a Natus ideáljáról is tudni egyet-mást.
— Nézzé csak Dénes bácsi én ajánlanék magának valami jobb pártit és inkább magához való, mint Halmágyi Natáliát!
Vajda Dénes ezt gondolta:
„Ejnye ez a kis leány egy eszme-vár! Nagyon kedves gyermek...!”
De azért kíváncsiságot nem mutatta, tréfásan megjegyezte:
— Talán csak nem magadat...?
— Mit gondol?! Isten ments! Sokkal jobban szeretem a bácsit, mintsem magam becses személyével tegyem bolgotalanná...
E mellett ugy csillogott, ugy ragyogott az a két fekete szem, hogy veszélyes volt bele nézni.
— Oh, te napuság! Tört ki Dénes, látva a jóakaró malicziában a tökéletes gunyt, mely a teljes nagyvilági hölgy ajkáról sem hangzik jobban, mikor imádójától szabadulni akar.
— Igen, igen — sietett mondokájával Iren. — Van ott egy csinos övezgyasszony...
— Ugyan ne boszants már.
— Lenkeiné...
— A huszár anyja?!
Ah! ezt akartam tudni, ha ismeri-e...? — gondoló Iren.

A m.-szigeti szinügyi bizottság a hó 18-án tartotta az idén utolsó ülést V. r. ady Gábor elnöklete alatt. Felolvastatt Komjáthy János igazgatónak bucsuzója s az a reménye, hogy jövőre ismét ő fogja megnyerni a bizalmat. Az idei salsion jövedelmének fogynakozását majd kárpótolni fogja a jövő. — A bizottság teljes megalégedését fejezte ki Komjáthy működése iránt, de a jövő salsion engedélye majd csak a pályázati kérvények összehasonlítása után fog tárgyalatni. A színház számára festett díszletek, a jótékonycélu előadás és a helygymnastertől nyerendő segély képezte még megbeszélés tárgyát.

Felhőszakadás. Ó-Gradiskáról iszonyu fürgeteg híre jelentik. Először hatalmas zápor szakadt a városra, később pedig jégeső, mely a határban nagy kárt okozott, az egész szőlőtermést elverte. A szakadó eső a Szávát annyira megárasztotta, hogy a rohanó ár az uszoházakat, dereglyéket elszakította és magával ragadta. A felhőszakadást hatalmas orkan kísérte, mely a városban több házat és a templomot is erősen megrongálta.

Megölt házaspár. Kegyetlen büntényt követtek el a Budapest közelében levő Erzsébetfalván. Egy ottani szerencsétlen házaspár: Adelsmann kereskedő és a felesége az áldozat, akit válogatott kínzásokkal ölték meg a lelketlen gyilkosok és mikor e szörnyű munkájukkal készen voltak, kirabolták az egész házat. Mielőtt azonban megszöktek volna az összeszedett zsákmánnyal, felgyújtották a házat, hogy így büntük elpalástolják.

HÍREK.

Istenítiszteletek. Ma (vasárnap), szeptember 26-án az istenítiszteletek a következőleg tartatnak meg templomainkban: a kistemplomban: Dicsőfi József lelkész; a kossuth-utcai templomban: K. Tóth Kálmán lelkész; az ispotálytemplomban: Mitrovics Gyula lelkész urak fognak beszédeket tartani.

Prezbiteri gyűlés. Ma (vasárnap) d. e. 10 órakor az ev. ref. egyház tanácstermében prezbiteri gyűlés fog tartatni. Tárgyak: nagytemplom belső tereinek újból kövezése, főjegyző lemondása, az új énekekréz meghívása, folyó ügyek.

A főorvos helyettesítése. Sárváry Gyula dr. városi tisztí főorvos két heti szabadságideje alatt a főorvosi teendőket dr. Balkányi Éde ker. orvos végzi.

A főkapitányi hivatalban. Boczkó Sámuel rendőrfőkapitány egy havi szabadságideje leteltével átvette hivatalát.

A kereskedelmi akadémián az Önképzőkör és Segély-Egylet tisztviselőinek választása folyó hó 22-én déltől 3 órakor ment végbe a tagok élénk érdeklődése mellett.

A debreczeni tüzoltó testület jubileuma. Ma (vasárnap) ünneplik meg tüzoltóink az egyesület 20 éves fennállását, szerényen, minden nagyobb zaj nélkül s ezen is jó részt a diszgyakorlat tölti el a programot. Délután három órakor a lak-tanya udvarán éppen ezzel a diszgyakorlattal veszi kezdetét a jubileumi ünnepély. Hivatalosok az ünnepélyre a hatóságok, testületek vezérferfiái. — Mivel azonban a testület parancsnoksága, éppen azért, mert bizonyítékát kívánja szolgáltatni annak, hogy a hivatásos és önkéntes tüzoltók kiképzésével mennyire haladtak s milyen ügyes erőkből álló testület örkődik Debreczen közönségének vagy biztonsga felett, nem zárja ki az ünnepélyről a nagy közönséget sem. Minden érdeklődőt szivesen látunk s a lakanya udvarán részükre elkülönített helyről nézhetik végig a jubileumi ünnepély programjának legfontosabb számát, a diszgyakorlatot. Este nyolcz órakor tüzoltó muri lesz, amelyen azonban csak külön meghívottak vehetnek részt.

Elbocsátott rendőrgyöngök. A rendőrség szolgálatában álló Moskovics Béla detektív ellen többféle visszaélés miatt panaszt emeltek, minek következtében Boczkó Sámuel rendőrfőkapitány, aki féltékenyen örkődik a debreczeni rendőrség személyzetének jó hírnevére, a lelkiismeretlen rendőrgyöngököt a szolgálatból elbocsátotta.

A debreczeni kamara a hűskérdésről és kartell ügyéről. Debreczen város törvényhatósága az idegen helyről behozott hűsknek elárúsítása tárgyában szabályrendeletet alkotott, melyet a helygymnastertéz jóváhagyás végett terjesztett fel. Ezt a szabályrendeletet leküldte a miniszter a debreczeni kereskedelmi és iparkamarához, arra adandó vélemény és nyilatkozat végett. Miután Grünvald József segédtitkár felolvasta a miniszteri leiratkapcsán az egész szabályrendeletet, dr. Király Ferenc orsz. képviselő, kamarai titkár behatóan ismertette a szabályrendelet fontosságát s városunk jelenlegi viszonyai közepett annak szükségességét, mire a bizottság hosszas vita és a meghívott szakértők véleményének meghallgatása után egyhangulag kimondotta, hogy a szabályrendeletnek életbelépését a fogyasztó közönség érdekében szükségesnek tartja, minél fogva azt egy általánoságban, mint részleteiben változtatlanul elfogadja s annak jóváhagyását a miniszterhez intézendő felterjesztésben véleményezi. Ezután tárgyalta a kereskedelmiügyi miniszternek a kamarához intézett egy leiratát, melyben annak előrebocsátás mellett, hogy a kartellek, melyeket gyakran a gyárosok és iparosok önvédelmi szempontból létesítenek, sokszor a fogyasztó közönség hátrányul is szolgálhatnak, mely körülmény, hogy a közönség érdeke e tekintetben is megóvassék, a kormány éberségét teszik szükségessé. Kérdi ennél fogva a miniszter, hogy a kamara eddig minő hatását tapasztalta a kartelleknek? Szükségesnek látja-e a kartellek ügyében a törvényhozási intézkedés megtételét? Ha igen, egy szervező szaknácának bejelentendő-e a kartellek létesítése? A kérdések felett igen érdekes és tanulságos vita indult meg, azonban bár már előrehaladt az idő, a kamara az elterő vélemények közepette megállapodásra nem juthatott, mire az elnök azon kijelentéssel, hogy a fontos kérdés elintézése tárgyában újabb ülést hív egybe, a gyűlést berekesztette.

Értekezlet drágasági pótlék ügyében. A drágasági pótlék ügyében a jogász- és tisztviselői körbe hirdettet értekezlet f. hó 10-ről ma vasárnapra halasztott. Ez alkalomra a mozgalmat vezető tisztviselői egyesület külön meghívó intézett a helybeli állami és államvasuti hivatalokhoz, hogy így hívja fel az összes tisztviselőket, érdeklődőket a figyelmét.

Hajdumegye közgyűlése. Folyó hó 27-én tartja meg Hajdúvármegye szeptember havi rendes közgyűlést gróf Degenfeld József elnöklete alatt. A közgyűlésre, melynek összesen 111 tárgya van, a meghívót Rásó Gyula kir. tan. alispán bocsátotta ki. Legfontosabb tárgyai lesznek a közgyűlésnek a honvédelmi miniszternek a katonai nevelő intézeteknél alapítványi tétel iránti leirata, a katonai gyorsvonati megállóhely ügye, melyet a miniszter nem hagyott jóvá, a b.-ujvárosi járásban megüresedett szolgabírói állás betöltése, az alispán jelentése az üresedésbe jött törvényhatósági bizottsági tagsági helyek betöltéséről, a vasuti feljáró utak kiépítésének ügye s végül a legfontosabb a vármegye 1898-ik évi költségvetésének megállapítása.

Az iskolakerülők ellen. Az elmúlt iskolai évben hihetetlen felszaporodott az igazolatlan mulasztások száma. A vallás- és közoktatásügyi miniszter most radikális rendelettel akarja elejét venni a visszaéléseknek és legutóbbi rendeletével az iskolákból való kizárásra itéli azokat, akik egy heti mulasztást nem tudnak kellően igazolni.

Boszniai bakáink megerkezése. Mint biztos forrásból értesülünk a mi házi ezredünk 4-ik zászlóalja, mely hosszabb idő óta van Boszniában, folyó évi október hó 3-án délelőtt 11 óra 52 perczkor fog külön vonattal hozzánk hazá érkezni. A városi tanács házi ezredünk ezen rég távol levő fiait a többi városok példájára nem csak ünnepélyesen készült fogadni, hanem egy a tisztikar, mint a legénységet megvendégelni óhajította; ez utóbbi terv azonban nem valósul meg, mert az ezred parancsnoka határozottan kérte, hogy a város a megvendégelésről mondjon le s így csak talán egy tanácsstag és bizonyára a leginkább érdeklődő nagy

közönség megy ki a vasúthoz, ami kimutatja ugyan hatóságunk és a közönség figyelmét, de azt hisszük, bakáink jobb szerették volna az előbb tervezett fogadtatást. Érkezik a külön vonattal 1 törzsiszt, 18 főtiszt, kik legnagyobbb részt városunknak már ismert és kedvelt alakjai, valamint 505 ember és 6 ló.

Nem lesz sertésvásár. Az idei őszi vásáron a sertésvész miatt városunkban nem lesz sertésvásár. Erre vonatkozólag a városi tanács a következő hirdetést bocsátotta közre: Az 1897. évi október hó 2—3-ik napjaira eső országos sertésvásár, a város határterületén még mindig uralgó sertésvész miatt nem fog megtartatni. Debreczen, 1897. szeptember hó 19-én. A városi tanács.

A tartalékos katonák és vasutak. Az ellenőrzési szemlére bevonuló tartalékos, illetve nem tényleges állományú katonák, midőn az ellenőrzési szemlére utaznak, nem képesek a katonaság számára biztosított árkedvezményeket igénybevételevel utazni, mivel a vasuti állomásépítészárknál ezt igazolni nem tudják, nem lévén ellátva igazolvánnyal. Hogy tehát ennek eleje véssék jövőben, a honvédelmi miniszter elrendelte, hogy az alispán az összes járási tisztviselőket utasítsa arra, miszerint az általuk készített és az ellenőrzési szemlére való behívásra vonatkozó hirdetményeket a területükön lévő összes vasuti állomás hivataloknak idejekorán mindég küldjék meg.

Az állatorvosok teendői. Városunkban az új szervezeti szabályzat értelmében egy belső állatorvosi állást is szerveztek s erre az állásra a főispán Steiner Jakab volt vágóhídi ellenőrt nevezte ki. A városi tanács most a mezőrendőrkapitányás előterjesztésére meghatározta ugy Szathmáry János, mint Steiner Jakab állatorvosok működési területének határát. A belső állatorvos Steiner Jakab működését a város belterületén a sorompóknál, Szathmáry Jánosét pedig a sorompókon kívül állapította meg. Steiner Jakabot még megbizta ideiglenesen a vasuti szakértői állatorvosi állással s egyidejűleg kérte a földmívelésügyi minisztertől Steiner Jakabnak ez állásban való megerősítését.

Országos vásárunk. Dienes napi vásárunk a következő sorrendben fog megtartatni: Szeptember 27—28—29. hétfő, kedd, szerda: bór, gyapju, méz, dió, stb. továbbá toll, iparczikkek, gabonaneműek és mindenféle terményvásár. — Szeptember 30. Október 1 csütörtök, péntek: juh-vásár. — Október 2—3. szombat, vasárnap: sertésvásár, (mely azonban a sertésvész miatt nem tartatik meg.) — Október 3—4. vasárnap, hétfő: lóvásár. — Október 4—5. hétfő, kedd: baromvásár. J e g y z e t: Nyers termények és iparczikkek a vásár egész tartama alatt árusíthatók.

* **Az ujságotvasás fő-saisonja** köszönt be a hosszabbodó estékkel. Hol van az a valamennyire is művelt ember, aki a telet át tudná élni (vagyis inkább aludni ujság nélkül)? Leginkább kielégíti ma az olvasóközönség igényeit a Pesti Hirlap, mert a ma megjelenő napilapok közt tényleg leggazdagabb tartalmu s esupa elsőrangú írók a munkatársai. Nincs ma oly lap mely Jókai Mórt és Mikszáth Kálmánt rendes munkatársai közé sorozhatná s mellettük a politikai és szépirodalmi írók egész gárdáját foglalkoztatná. Nincs ma oly lap, mely előfizetőit annyira rendkívüli kedvezményben részesítené; ilyenek: havonkénti jegyzék-napló minden előfizetőnek; teljes nagy képes naptár karácsonyi ajándékkul; valamint a Párisi Divat című, gyönyörűen illusztrált heti divatlap kedvezményes előfizetése. Szóval a Pesti Hirlapot ajánlhatjuk legmelegbben t. olvasóink figyelmébe. Előfizetési ára negyedévre 3 forint 50 kr. (egy hóra 1.20), a Párisi Divattal együtt negyedévre 4 frt 50 kr. Mutatványszámokat is lehet kérni a kiadóhivatalban (Budapest, V. Váci körut 78.), hova az előfizetési díjak is küldendők.

Dénes jött befelé, Halmágyi torkaszakadtából kiáltott el:
— Hozott Isten barátom!
Vajda azt gondolta, nagyon erőt véve rajta a süketésg, mert ő nem hall, azért beszél ily hangosan; szánakozva tekintett rá s szintén hatalmas, minden racscolástól ment erőteljes hangon viszonzá a szives köszönet.
Iren nevetett nagyon s kivonta magával Natus a harmadik szobába, de még ide is elhallatszott az iszonyu kiabálás, mi a leggyöngédebb figyelem volt mindkét részről.
— Te Irenke, mit ordítanak oly iszonytató módon odabenn?
— Hahaha! Ez ugyan jó gyógyszer! Akartam, hogy Vajda tökéletesen kigyógyuljon utálatos racscolásából...
— Te Irenke újra töröd valamin a fejed?
— Persze. Nem akarom, hogy legjobb barátom férje olyan nyegle gavallér legyen 35 éve daczára.
— Mit beszélsz?
— Majd megtudsz mindent én ugyan alaposan felboszantottam, azt mondva, hogy 50 körül jár; pedig jól tudom, hogy tényleg csak 35 éves és előkelő, gazdag...
— De hát mi közöm ehez...
— Hm. Jó. jó... — Ez Iren győzelmese mosolygott, jól tudta, hogy Vajda bir azon eszközzel, mivel a leány szívet magához hódítsa. Natus pedig férjhez adó leány; — ahol többen vannak e minőségben a háznál, ott a leánynak minél előbb célhoz kell jutni...
Hanem egy kis ideális dolgokról is hadd szóljon a fáma...
— Natus édes, mikor jön el Lenkei...?
— Ah! Lenkei? Ma este eljön...
— Husvét harmadnapján egy kis kirándulást terveztek Halmágyiék. Meg is indult a barátságos csoport, még pedig legelől Várday Irenke Lenkei

huszár hadnagygyal, utánuk Natus Vajda Dénes karján, kiről kisült, hogy biz' ő nem süket, valamint, hogy a Halmágyi állítólagos nagyot hallása is csak az Irenke vicczse volt. De a gyógyszer hatott. Vajda nem racscol többé és Natusnak is így tetszik mindenesetre jobban.
Vajda annyira elfoglalta Natus, hogy ennek alig volt ideje Lenkeivel pár perczet lenni; hozzájárult még az, hogy Iren nagyon híven akarva betölteni misszióját, nem hagyta bizony, hogy észrevegye valaki, miszerint Lenkei talán Natus kedvéért jött ide. Ugy látszik, Lenkeinek nem esik nehezére a csere.
Bejártak erdőt, mezőt, míg végre egy malomhoz értek, alaposan körültekintve a kis kunyhót, egyszer csak Natusnak kedve támad, hogy ő átmegy a malom-patakra helyezett gerendán a tulsó oldalra. Lenkei már fenn állt a gerendán és készséggel nyújtá kezét Natáliának. Iren odakiáltott:
— Ne menj Natus; maradj itt, mire neked átmenni?!
Ezek a kissé ingerült hangon kiejtett szavak olyan jól álltak a gyönyörű piros, barna leánynak... Lenkei azt sugta Natusnak:
— Tegyen ugy, mintha jönne. Hadd kiabáljon még, mert akkor nagyon szép...
Egy pár lépést még tettek a gerendán, azután megálltak, mert egy recsnes és paf! mindketten a vízbe... Lenkei hamar kapta a leányt derékon s kitette a partra. Ő maga pedig — nevetett szörnyű módon. S a leány szintén nevetett.
Ez az áprilisi hideg fürdő kigyógyította őt czeitalan szerelméből s mikor a tulpartra visszakerült megölette Irenkét, ki elmésségével mindenki számára tudott valami orvosságot és örömben megcsókolta Vajda Dénest, az ő kedves vőlegényét... És pár nap múlva tiszta szívből küldte szerencsekívánatát Várdayra a Várday Irenke és Lenkei Jenő eljegyzéséhez.
Kéray Elza.

Egyházmegyei közgyűlés. A debreczeni ref. egyházmegye folyó hó 24-én tartotta őszi gyűlését a konzisztoriális épületben. A gyűlés tárgyai közül kiemeljük a következőket: Szele György bakkoncszi, Jánosi Zoltán sámsóni megválasztott lelkészek az esperesi konszenzust megnyerték. Tüdös János világi aljegyző lemondását el, Fráter Barnabás vil. főjegyző lemondását nem fogadták el. Az ünnep- és bűnbánati napokon való esketést az egyházmegye elrendelte. Az egyházmegyei időszaki tanácsba az eddigiek újra megválasztottak. Az esperesnek az egyházmegye az eddigi 160 frtos dotációt 400 forintra felemelte. Az egyházmegyei tanítók gyámintézeti pénztárnokává Ritoók István utolag megválasztott. A lemondott Némethy Lajos tanügyi biz. tag helyébe Mitrovics Gyula megválasztott. B.-Ujfalu presbyteriuma Zsigmond Sándorra történt sz. kifogásolt szavazata tárgyában az előadói javaslat mellett döntött az egyházmegye.

Nőegyleti gyűlés. A debreczeni jótékony nőegylet ma (vasárnap) d. n. 3 órakor az árvaház üléstermében választmányi ülést tart, melynek tárgyai a következők: 1. Tanítónő választás. 2. Évnegyedes segélyezés. 3. Folyó ügyek. A választmány legközelebbi határozata szerint a megszavazott segélyösszegek a gyűlésben azonnal átadatnak a gondozóknak, vagy megbízottainknak. Az eljáró senkinek sem hordja ki többé. Az elnökség kéri a tagokat, hogy személyesen jelenjenek meg.

* Párisi divat. Minél több festőt, drágát, szépet saját szerűt karol föl a divat, iltözködni bizonyos tekintetben annál nehezebb, mint azt a hölgyek nagyon jól tudják, mert a divat ilyen korszakaiban két veszély van; az egyik az, hogy túlságos sokat kell költenők, a másik pedig, hogy ruházatok nem lesz mindenben illeszes, vagy legalább is az excentricitásba esap. A magyar hölgyközönségnek meg van az a szerencséje, hogy most, mikor a divat megint épen a fönn említett sajátságokat tünteti föl, olyan utmutatót nyernek a „Párisi Divat” c. lapban, a melynek segítségével mind a két veszély elkerülhető. A párisi és londoni nagy szabócégek mintaruháiról rögtön pontos rajzok és fényképek készülnek s a Párisi Divat azután ezeket mutatja be. De nem csak ábrákat ad róluk, hanem pontos szabásrajzokat is közöl; ezikkelben megmagyarázza a legszebb ruhák készítmódjait is úgy, hogy a hölgyek maguk is elkészíthetik. Tanu reá a Párisi Divat számtalan olvasója, kik a vidéken lakva is úgy iltözködnék, mint egy párisi modell-alak, pedig ruháikat mind e lap után készítik maguk.

— Kézimunka-ive szintén a legszebb és legújabb dolgokat mutatja be s hogy a ruhákhoz vagy a kézimunkákhoz való anyagokat vidéki hölgyek Budapestről a legjobb minőségben és a legolcsóbb árban kapják, miben a szerkesztőség van segítségére az olvasóknak. Regény-melléklete illuszt-rált regényeket, rövidebb elbeszéléseket közöl; a divat- és kézimunka-iv cikkei pedig nem hagyják figyelmen kívül a ruházat, ruhadíszítés, kozmetika, butorzat, műipar, lakásberendezés, háztartás, konyha egy fontosabb kérdését sem, úgy, hogy a Párisi Divat mindazoknak, kik csak rövid időn át is olvasói voltak, határozottan nélkülözhetetlen tanácsadóvá válik. A „Párisi Divat” előfizetési ára egy negyedévre 2 frt. A „Pesti Hírlap” politikai napilappal együtt egy negyed-évre 4 frt 50 kr.

Irodalom és művészet.

* A tatai harcjáték. A hét aktualitása Tata volt, a tatai harcjáték, a melyben a jövő hadvezérei Frigyes főherceg és Lobkovitz tábornag próbálták igazi háborút csinálni. A háboru bírálói két hadór: a király és a német császár voltak, a néző közönség pedig az egész nemzet volt. Erről a háborus világról leírást bőven olvashatt mindenki, de képben illusztrációban még nagyon kevesen látták. A kik tehát a tatai háborus napokról szép képeket akarnak ltáni, forduljanak az „Ország-Világ” kiadóhivatalához, (Hold-utca 6. szám) s kérjenek az utolsó számból mutatónyomtatványt. Abból azután meg fogják tudni azt is, miéért szereti az olvasóközönség annyira ezt a lapot, a melyik hétről-hétre kitűnő versek, pompás novellák mellett a hét aktuális eseményeit mutatja szép képben. S ez az újság ezenkívül hónaponként kitűnő zenedarabokat is közöl, műmellékletet ad, karácsonyra pedig pompás kiállítású a l m a n a c h o a l lepi meg olvasóit. Ennek a képes, irodalmi dolgozatokkal telt kötetnek bolti ára 2 forint lesz. Mindenki megkaphatja a karácsonyi ajándékot, ki negyedévre előfizet az „Ország-Világ”-ra, ami 2 forintba kerül.

* Vettük a Szalay-Baróti irta „Magyar Nemzet története” 69. füzetét. Ez a Habsburg házbeli királyaink egyik legrokonszenvesebb s népétől annyira szeretett uralkodójának Mária Teréziának trónraléptétől az osztrák örökösödési háboru utolsó kitöréséig adja elő az eseményeket, melyeknek folyamán a „Vitam et Sanguinem” hatalmas elhangzása után Magyarország a Habsburg dinasztiának megmentője lön. Az illuszt-rációk bőségén kívül külön műmelléklet gyanánt Hadik András gróf tábornokot lóháton hozza. A többi képek ezek: Fleury bibornok, Pálffy János nádor, Mária Terézia a pozsonyi koronázási dombon, Mária Terézia koronázásának emlékére vert érem, A „Vitam et Sanguinem” egykori jelenetének egykori allegorikus ábrázolása. Ferenc lotharingiai herceg, Mária Terézia férje, József főherceg gyermekkori arcképei. VII. Károly császár.

* A „Magyar Nők Lapja” most lépett tizenhatodik évfolyamába. A kitűnő társadalmi és szép-irodalmi héttalapot Beksis Gusztávné főszerkesztősége

mellett még Rózsa Miklós a jeles poéta és Erényi Nándor szerkesztik. A lap nagy elterjedését a jeles s neves munkatársak működésének köszönhetik. A fényszerző és kiváló gárdai tagjai: Bartók Lajos, Horváth Böke, Csillag Máté, báró Kemkelen Farkas, Kéry Gyula, J. Virág Béla, Prém József, Martos Ferenc, Falk Miksa Richard, Zilahi Gyula stb. A lap előfizetési ára fél évre 3 frt. (tanítónőknek 2 frt.) Egyes szám ára 12 kr. Szerk. és kiadóhivatal: Budapest, Hold-utca 25. szám alatt.

Vegyes.

— Villamos bérkocsik. Az angol világ-városban néhány nap óta villamos komfortáblík igazi bérkocsisok igazítják a fűrge masinát a mely ugyanannyiért viszi az embert, mint az egylovas bérkocsik. A formája nagyon tetszetős; két utas kényelmesen elfér rajta, a teteje pedig csomagok számára van berendezve. A kocsis elől a bakon ül. A villamos kocsik nagyon könnyen és zajtalanul futnak. A küllöket ugyanis pneumatikus gummiabroncs fogja körül. A gépezet is zajtalanul működik s a benzines motor-kocsit szagtalanúságával is lefözi. Johnson-Lundell-féle elektromos motorok hajtják, három lóerővel. Árammal bőven el van látva; ötven angol mérföldet képes bejárni s csak akkor fog ki belőle az erő. Ilyenkor aztán néhány perc alatt kicserélik az akkumulátorokat.

— Századvégi betörők. A betörő-világban a legmodernebb újítás az, hogy villamos áramot használnak operációkhoz a századvégi betörők. Rájöttek ugyanis, hogy a jobbajta betörők olyan szerzőmökkel vannak felszerelve, a melyeket csak villamos árammal kell összeköttetésbe hozni, hogy működésbe jöjjenek. Nemrég Clevelandban (Ohio államban) jött nyomára a rendőrség egy ilyenfajta betörési kísérletnek. Egy bankháza akartak betörni a modern gonszterv urak s mindent pompásan előkészítettek tervükhöz. A közúti villamos-vasut vezetékét kötötték össze egy mellékvezeték útján a számszámjukkal, a melyet úgy alkalmaztak a zárra, hogy ezeket a villamos áram segítségével megolvaszsa. Ez a jól kieszelt terv sikerült is volna, ha közbe nem jön az a malőr, hogy a vasut az áramot elzárta, mert a közlekedésnek vége volt. Egy kissé több előzékenység a vasutársaság részéről és megtörtént volna a század legmodernebb betörése.

— A világ legfűstösebb városa. Ezt a nevet bizvást megérdemli Sheffield angol város, a melynek a fűstös, homályos levegője közmodásos. Egy érdekes orvosi kimutatás szerint Sheffieldben évenként 30 millió mázsa szénét fogyasztanak, körülbelül 30 angol négyzetmérföld (körülbelül 75 négyzetkilométer) területen. Ha ezzel egybevetjük a londoni állapotokat — holott London sem épen a szerföltött tiszta levegőjéről híres — akkor arra az eredményre jutunk, hogy Londonban körülbelül ugyanannyi szén fog, csakhogy 235 négyzetmérföldön, vagyis majdnem nyolczor akkora területen.

— Piros limonádé. A „Zeitschrift für die gesammte Kohlensäure-Industrie” a következő eljárást ajánlja egy festőanyag előállítására, a mely a citromvizet szép pirosra festi. Vörös répat meleg szobában elfonnyasztanak, azután eczetbe tesznek és jól összerázzák s végre az egészet egyenlő mennyiségű, 90 percentes alkohollal keverik (valószínűleg le is szűrik). Az így készült vörös pigmentumot különben a vörös bor szépítésére is használják.

— A villamosság mint filloxerairtó. A filloxerairtásnak egy nagy sikert ígérő módjával tettek legutóbb kísérletet Elba szigetén. A módszer feltalálója Fuchs, erős elektromos áramot vezet a szőlőtövekre s ezzel öli meg az ártalmas rovart. Valószínű, hogy ebben az ózon kifejlődésének nagy szerepe van. Ennek az irtásmódnak az a nagy előnye, hogy a szőlőtöveknek egyáltalán nem árt, a filloxerát pedig tökéletesen kiirtja.

Debreczeni piac.

Gabona árak. 1897. szeptember 21-én.

	Felső ár	Közép ár	Alsó ár
Búza mm.	11.60	11.50	11.40
Kétszeres "	9.40	9.30	9.20
Rozs m.	7.60	7.50	7.40
Árpa "	5.20	5.10	5.00
Zab mm.	6.30	6.20	6.80
Tengeri "	5.20	5.10	5.00
Köles "	5.50	5.45	0.—
Köleskása "	13.50	12.—	11.50
Burgonya "	2.00	1.80	1.60

Szarvasmarha és lóvásár.
Ló felhajtattott 450 db, eladatott 350 db.
Marha felhajtattott 980 db., eladatott 600 db.

Húsárak.
Marhahús egy kiló 36—52, (kóser) 62 kr.
Borjúhús 56—60 kr. Sertéshús 48—60 kr. Juhhús 38—40 kr. Szalonna m.mázsa 60—62, — háj 56 frt.
Tűzifa: 1 öl tölgyfa 12 frt, nyárfa 7.— frt. Felvágatás 2 frt 40 kr, szállítás 1 frt 20 kr.

Napszámárak.
Férfi ellátással — 60ellátás nélkül — 90 nő ellátással 40—50 kr, ellátás nélkül 60—70 kr, gyermek ellátással 30 ellátás nélkül 40 kr.

Kis lutri. 1897. szeptember hó 22-én.

Brünni	71	72	44	4	52
--------	----	----	----	---	----

Szerkesztői üzenetek.
Az izr. újév boállta alkalmával izraelita polgártársainknak boldog újévet kívánunk.
K. R. Hogy a régi munkatársak elhagytak volna: talán tévedés. Megkerestek ök, de rájuk nézve,

sokszor jobbnak láttuk, öket nem láttatni. Versét vetők; de már későn. Jövőre talán, igazítás mellett. Az érdeklődésért szives köszönet és üdvözet.

A szerkesztésért felelős a kiadótulajdonos: **Zicherman Herman.**

NYILTTÉR.

Foulard selymet 60 krtól 3 frt 35 krig méterenként — japáni, chinai, stb. a legújabb mintázzal és színekben, u. m. fekete, fehér és színes Henneberg selymet 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként sima, csikos, kockázott mintázzott damaszt stb. (mintegy 240 különböző minőségben, 2000 szín és mintázzal stb.) a megrendelt árúkat postabér- és vámentesen, házhoz szállítva, mintákat posta fordultával küld: **Henneberg G.** (cs. és k. udvari szállító) selyemgyári Zürichben. Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. — Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek. (98) 36—51.

Nyilatkozat.
Félreértések kikerülése czéljából kötelességemnek ismerem kinyilatkoztatni, miszerint a „Első debreczeni közvetítő- és tudakozó-intézet”-ben elfoglalt eddigi állásom nem változtattam, ennél fogva a n. é. közönségnek, helybeli és vidéki jó ismerőseimnek eddig tapasztalt pártfogását és bizalmát továbbra is kérem.
Kiváló tisztelettel
V. NAGY KÁROLY.

ZICHERMAN H. ELSŐ HIRDETÉSI IRODÁJA,
Rózsa-tér 16-ik sz. a.
156-dik számú telefon állomás.

Gépkezelők, ácsok, kőművesek, a kik vizgát óhajtanak letenni, — előkészítést nyerne. — Bővebbet irodámban. (7.)
Gőzmalom, olajmalom tüzelő fával együtt haszonbérde kiadó. (4.)
Tágas bálhelyiség, a város legélénkebb helyén, kedvező feltételek mellett kiadó. (6.)
Békés-Szarvason egy igen jövedelmező borméréssel összekötött üzlet szabadkézből kedvező feltételek mellett eladó. — Értekezhetni irodámban. 279.
Kiadó ház és szálló. Hatvan-utca végén két egymás mellett levő ház kiadó, ugyanott 5 nyilas kőntös-kerti szálló haszonbérbe kiadó. 1.
Két éves gyermek örökbe kiadó. — Értekezhetni irodámban. 281.
Nyugdíjas vasuti hivatalnok német, magyar nyelvet beszél, szakavatott tanító — **tanyai iskolában** mint tanító alkalmazást keres.
Kis bolt a Széchenyi-utca végén kiadó. (320.)
Kiadó föld. Egy és fél nyilas föld a Szepesen kiadó. (320.)
Egy 5 évi gyakorlatlalt bíró jogász — nevelőnek — ajánlkozik. (316.)
Eladó ház a péterfiai részen, mely áll 3 szoba, konyha, istálló és melléképületekből. (324.)
Kiadó lakás. Csapó-utca részen 3 szoba, előszoba, utcai lak és kert, kiadó. (323.)
Művelt nő, mint házikisasszony alkalmazást keres.
Eladó. Egy ócska diófa-asztal, ócska iromány szekrény jutányos áron eladó. — Értekezhetni irodámban.
Nevelőnek ajánlkozik egy 3-ad éves több nyelvet beszélő jogász. — Bővebbet irodámban. 316.
Eladó bormérés kedvező feltételek mellett bármikor átvehető. 317.
Kereskedelmi tanfolyamot végzett, jeles képzettségű s p fiatal leány — banknál vagy biztosítónál — alkalmazást vagy üzletben könyvelői állást heres. 318.
Eladó bolt felszereléssel együtt — a csapó-kertben — 3 szoba és hozzátartozókkal. (304.)
Széchenyi-kertben 1 szoba, konyha 250 □ öl vetemény földdel együtt eladó. 300.

Vese, húgyhólyag, húgydara és köszvénybántalmak ellen, továbbá a légző és emésztési szervek hurutos bántalmainál, orvosi tekintélyek által a **Lithion-forrás**

Salvator

sikerrel rendelve lesz.

Húgyhajtó hatású!

Kellemes ízű! Könnyen emészthető!

Kapható ásványvízközpontokban és gyógyszerárakban.
A Salvator-forrás Igazgatósága Eperjesen.

SUCHARD CACAO és CHOCOLADE.

Hogy előfordult félreértések kikerültesse-nek, tisztelettel figyelmeztetik a nagyérdemű közönség, hogy a Ph. Suchard gyár az ugynevezett (Bruch Chokoladen) tört Chocoladét se nem gyártja, se pedig forgalomba nem hozza. A Ph. Suchard csokoládéja biztonsággal tisztán és legjobb minőségben, mint ősmertes, ólompapir borítékba gyári védjeggyel és aláírásával szállítatnak. (1.)

Egy gyár, melynek technika használatra alkalmazott speczialis cikkei vannak, szép osztlék biztosítása mellett keres **ügynököt.**

Ajánlatok G. Z. 254. Haasenstein és Vogler A. G. czim alatt Drézdába küldendők. (268.) 1—1.

Az ezen rovatokban közölttek iránt felvilágosítást ad s egy ily közleményt 25 kr előleges lefizetés mellett, felvesz és közlétesz.

(158.) 22—30.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség és vevőink figyelmét felhívni, hogy az

ŐSZI és TÉLI IDÉNYRE
a legújabb és legjobb minőségű
ANGOL, FRANCZIA ÉS BELFÖLDI
GYAPJUSZÖVETEINK
megérkeztek.

Kész férfi-, fiú- és gyermek-ruhák,

melyek saját műhelyünkben a legjobb minőségű gyapjuszövetből és a legújabb divat szerint készültek, mindenkor legnagyobb választékban, szabott ár mellett, a legjutányosabban kaphatók.

A nagyérdemű közönség és tisztelt vevőink szives pártfogását kérve, maradjunk

tisztelettel

SZEDLÁK ÉS VAMOS

FÉRFI-SZABÓK.

(2-17.)

Feltűnően olcsó árak.

Teljes tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy

lámpák-ban

az idény beálltával oly dús választéku raktárt rendeztem be, hogy azzal egy a legegyszerűbb, mint a legfokozottabb igényeket is kielégíthetem.

Egy idejűleg ajánlom

petroleum raktáramat

hol is kizárólag robbanástól mentes, szagtalan kitűnő

csillár petroleum

árúsítatik, melyet a nagyérdemű közönség kényelmére 5 kilós saját edényeimben házhoz szállítok. — Üzlethelyiségemben kisebb mennyiségben is kapható.

Teljes tisztelettel

Lám Sándor.

(267.) 2-3.

Csillár petroleum egyedüli elárúsítása.

SCHRAMM CHRISTÓF

Borostyán és egyéb fénylakkok, szoba és egyéb kitűnő mázok főraktára Debreczen és vidékére

Ganofszy Lajos

fűszer-, anyag-, festék- és magkereskedőnél Kossut-utca, a „KÉK MACSKA”-hoz, hol is saját gyártmányu legfinomabb olajban tört és száraz

FESTÉKEK

szobpadló fénymáz és lakkok, legfinomabb angol (hintó) kocsilakk, továbbá: copál-, bőr-, damár- és szeszilakk. Aranyozó és kenőze (firnisz). Mázoló és fioderozó ecsetek. Bronztinktúrák és aranyérozilakk, mindenkor legjutányosabb árban, a legpotosabb kiszolgáltatás biztosítása mellett a n. é. közönség szives figyelmébe ajánl

kiváló tisztelettel

GANOFSZKY LAJOS

(266) 2-3.

Veszek:

hazánkban termelt minden nemes faj csemege különleges gyümölcsöt.

Ajánlok:

friss carlsbadi ostyát, pozsonyi kétszersültet, narancsot, florenzi és méz csemege-körtét, diószegi bakar bort érsekujvári

Ujváry Ödön saját termését, különlegesség az 1874-ik évről 1 liter 80 kr; továbbá: budai, sashegyi és ménesi veres borokat, tokaji és ruszti asszú borokat.

Fűszerárúkat csakis a legfinomabb minőségben.

Chocolade 1 kiló 1 frt 20 kr. Finomabb chocolade és csukorkákat óriási választékban ajánl:

VÁRRAY JÓZSEF

fűszer- és csemege kereskedő,

Debreczenben, a színházzal szemben.

(74)

Sztojkaí ásványvíz

városunkban a legolcsóbb és legjobb üdítő ital, kitűnő borvíz, egészséges és kellemes; gyomorbetegségekben páratlan hatással bír. — Orvosi tekintélyek által különösen ajánlva,

friss töltésben megérkezett.

Ezen ásványvíz a legújabb vízemelő és töltőgető készülékekkel töltetik, a levegőnek tökéletes kizárásával, miért is mindenki, ki ezen friss töltésű ásványvízzel él; tényleg ugyanazon kellemes szénsavgyöngyöktől buzogó kristálytisza vizet kapja, mint a hogy az a forrásból előtér.

1 láda 40 drb 1/2 literes üveg 4 frt 20 kr. — A láda és az üvegek 1 forint 50 krért vissza vételnek.

Kapható:

KONTSEK GÉZA

fűszer üzletében.

DEBRECZEN, Kossuth-utca, valamint a legtöbb vendéglőben.

(74.) 11-?

Pecher Károly

szobrász,

Késes-utca 3470. szám alatt.

Van szerencsém magamat a n. é. közönség becses figyelmébe ajánlani

szobrászati

és

díszítési munkáimmal.

Elvállalok fa- és kővesési munkákat; gyps domborművek elkészítését, valamint az ide vágó épületek és templomdíszítését, a legjobb s legfinomabb ízlés szerint.

A m. t. közönség megtisztelő rendelvényeit kérve, magamat becses jóakarataiba ajánlom.

Tisztelettel

PECHER KÁROLY

szobrász és díszítő,

Késes-utca 3470-ik sz. a.

(262.) 3-10.

Egyedül valódi angol

csodabalsam

(Tinctura balsamica)

Thierry A., Pregrada

Rohitsch-Sauerbrunn

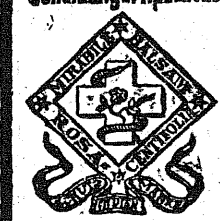
Orangyal gyógyszerháztól és gyógyszerészeti készítmények gyárából.

Közönségszerűleg megvizsgálták és véleményük mondták róla. A legérgebb, leghatásosabbnak bizonyult és legolcsóbb népies házi-szer, mely a mell- és tüdőfájalmakat enyhíti stb. s belsőleg és külsőleg alkalmazható.

Valószínűségnek jelöl minden üveg egy ezüst hüvelyivel van ellátva, melyben céleg Thierry Adolf, gyógyszerészár, „Az orangyalhoz” van bevéve. Minden üvegben van egy, utána a fenti zűdinyomat védőjeggyel van ellátva, utána a fenti zűdinyomat hamisítást és utaztatást, mennél olcsóbb, annál értéktesebb. Tehát mindig pontosan figyeljünk az itt látható zöld védőjegyre. Egyedül valódi balsamom hamisított és utánzóit, valamint értéktelen utánzókat, melyek a közönség megdöbbentéseére más balsamjeggyel vannak ellátva, elárúsított, általam a védőjegy-törvény alapján törvényesen lesz ildóve. Hol balsamom részére nincsen raktár, rendeljenek közvetlenül ezen a címen: Thierry A. Orangyal gyógyszerár Pregrada, Rohitsch-Sauerbrunn mellett. 12 kis vagy 6 duplaüveg ára Magyarországon és Hareogovinába 12 kis vagy 6 duplaüveg ára 4 korona 60 fillér, 12 kis vagy 6 duplaüvegű kevesebbet nem küldök. Széjjelküldés csak a pénz előzetes beutódása vagy utánvétel mellett. Mindenkor figyelemmel legyünk a zöld védőjegyre, melyről a valódiság jelöl minden üveg el van látva.

Schutzengel-Ártáthoko

A valódi angol

csodakenőcs

ereje és hatása.

Ezen kenőccsel egy 14 éves gyógyíthatatlannak tartott csontszu teljesen meggyógyított. Ujában pedig egy 22 éves nővér rákterű baj meggyógyított. Az angol csodakenőcs, mely a legvalóságosabb és idült bajoknál a legnagyobb emberiségű a legjobb eredményt hozza. A csodakenőcs gyógyítására a csodakenőcs használom. Ezen csodakenőcsben főlülhathat; — főlülhathat a piros róza „rossa centifolia”

ban létező csodakerű gyógyór, öszeköttesben rendkívül gyógyhatásuk miatt kitűnőnek elismert más anyagokkal, képez. Az angol csodakenőcs használható: A gyermekek számára a gyűlömlenél, mellkambetegségeknél, orrbán, mindennemű sebrek, láb- vagy csontsebesülések, sebek, genyedség, dagadt lábak, sőt csontszu ellen; tüdő-, szurás-, ló-, vágás- és szuródási sebek ellen. Használható minden idegen részektől m. üveg-, faszálka, homok, szilánk és tüskék eltávolítására. Mindennemű dagadt, kinyerés, pokolyar, újjáépítés, sőt rákbetegség ellen, szemölcs, körömdagadt, hólyag- és felgyűrt lábak gyógyítására. Mindennemű égési sebek, fagyott testrészek, betegeskedő hosszabb fekvés által támadt sebek, nyakdagadt, vértörődés, fülzúgás és a gyermekknél előforduló kisbeszedések ellen stb.

Az angol csodakenőcs minél régebb, annál kitűnőbb hatásában. Igen ajánlatos ezen egyedül álló szerből elővigyázatlanul minden családnál készletben tartatni. Ez dombornál kevesebb nem küldök; a csodakenőcs kizárólag az ország előlege beutódása vagy pedig utánvétel elszűkültetik, 2 tégely, csomagolás, szállítóléval és bérment megküldéssel 3 korona és 40 fillér.

Szamos bizonyítvány áll rendelkezésre. Figyelemtetek mindenkit a hatástalan hamisítványok megvételétől, kérem szigoruan arra figyelni, hogy minden tégelyen a fenti védőjegy és cégnok „Az orangyal gyógyszerár Pregrada” beütögetve kell lennie és minden tégelynek egy használati utasításba kell becsomagolva lenni és fent látható védőjeggyel ellátva.

Az egyedül és valódi angol csodakenőcs hamisított és utánzó, a védőjegy-törvény értelmében szigoruan ildóvetnek, épügy ezen hamisítványok terjesztői. Egyedül beszerzési forrás: **Orangyal-gyógyár, Thierry A.**

Pregrada Rohitsch-Sauerbrunn mellett.

Raktár a legtöbb gyógyszerárban, hol raktár nincs, tessék a megrendelést közvetlenül „Az orangyal gyógyszerár” THIERRY ADOLF Pregradában, Rohitsch-Sauerbrunn mellett címezni. — Az osztrák-magyar védőjegy lejtrom száma: 452.

(231) 15-20

Eladó föld.

Házutáni föld 6 hold 1500 □

öl területtel, szabad kézből, tehermentesen eladó. — Bővebb felvilágosítást ad a kiadó-hivatal.

(263.) 3-3.

Alapított 1858.

Budapesti Szivattyu- és Gépgyár Részvény-Társaság

(ezelőtt WALSER FERENCZ)

BUDAPESTEN, VI. kerület, Külső vácozi-ut 45-dik szám.

Sürgönczim: SZIVATTYUGYÁR BUDAPEST.

GYÁRT:

mindenfélé gőzgépet, Schmidt-féle forrgőzmotorokat (40 % szénmegtakarítás), petroleum- és benzín-motorokat. Keretfűrészeket, körfűrészeket és csertöröket. Gőzkazánokat, előmelegítőket, tartányokat. Hidakat és egyéb vasszerkezeteket. Mindenfélé szivattyukat gőz-, szij- és kézihajtásra, valamint villamos üzemre. Artézi kútfelépítményeket vasból. Tűzfecskendőket és vízszállítókat, tűzoltósági felszerelési tárgyakat. Köztisztasági szereket, öntöző kocsikat, sárkaparó és seprőgépeket, hőkéket és üthengereket. Egészségügyi szereket, mint gőzfertőtlenítő készülékeket és teljes fertőtlenítő telepeket, pöczegődő tisztító készülékeket. Vas- és ércöntvényeket, harangokat. Kemény öntésű aczélfelületű tűzrostélyokat egyenes és kigyoalakban, valamint polygon rostélyokat.

LÉTESIT: vízműveket, csatornázásokat, vízvezeték- és légszeszberendezéseket, központi fűtéseket.

Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve küldetnek.

(109.) 29-40